

Laatdienst: 5 december 2010
Kapelkerk, Laat 80, Alkmaar
Voorganger: Jos Timmerman
Serie: Engel
Thema: Beelden van goed en kwaad
Tekst: Psalm 91

Inleiding

Of het de tijd van het jaar is weet ik natuurlijk niet, maar ondenkbaar is dat zeker niet. Opvallend is het wel wat mij betreft dat ook een gerenommeerde krant als "Trouw" niet aarzelt om groots melding te maken van een engelenbestaan. Onder de kop "Mijn engel helpt me iedere dag" bericht ze over de activiteiten van de dochter van de Noorse koning (13 nov. jl.). Zij is twee jaar geleden een spiritueel centrum begonnen dat in de volksmond al snel de 'engelenschool' werd genoemd. Deze Martha Louise werd tot kop van Jut met de publicatie van haar boek "Ontdek je beschermengel". Ze deelt daarin o.a. haar eerste ervaringen met haar beschermengel. "Iemand die me aankijkt met ogen vol liefde", "liefdevolle nabijheid". In haar ogen is het haar beschermengel die haar er aan herinnert wie ze eigenlijk is. Een beschermengel herinnert je eraan dat je jezelf in liefde moet aanschouwen. Precies een week later (20 nov.) in een interview in de serie de tien geboden met de TV presentator Rob Kamphues vertelt hij openhartig over zijn beschermengel als een vrouw die tot hem sprak, nadat ze hem voor een ernstig auto-ongeluk had behoed. Ook in gesprekken in het pastoraat binnen en buiten het ziekenhuis spreken ook doorgewinterde protestanten! over het bestaan van hun beschermengel.

In de meer esoterische spiritualiteit is het met name Hans Stolp geweest die een lans heeft gebroken voor het engelen bestaan.

Dat ook winkelketens in deze tijd van het jaar engelen in soorten en smaken in de aanbieding hebben zal helemaal niemand verbazen. Vandaag staan we in deze zangdienst stil bij deze 'gabbers' van de Eeuwige. Want dat ze niet los van de ENE verkrijgbaar zijn staat voor ons vast.

Het waren destijds de woorden uit psalm 91 die de voorbereidingsgroep hebben geïnspireerd tot de keus voor dit thema.

Psalm 91

1 Wie in de beschutting van de Allerhoogste woont
en overnacht in de schaduw van de Ontzagwekkende,
2 zegt tegen de HEER: 'Mijn toevlucht, mijn vesting,
mijn God, op u vertrouw ik.'

3 Hij bevrijdt je uit het net van de vogelvanger
en redt je van de dodelijke pest,
4 hij zal je beschermen met zijn vleugels,
onder zijn wieken vind je een toevlucht,
zijn trouw is een veilig schild.

5 De verschrikking van de nacht hoeft je niet te vrezen,
ook de pijl niet die overdag op je afvliegt,
6 noch de pest die rondwaart in het donker,
noch de plaag die toeslaat midden op de dag.

7 Al vallen er duizend aan je linkerzijde
en tienduizend aan je rechterhand,
jou zal niets overkomen.

8 Open je ogen en zie
hoe wie kwaad doen worden gestraft.

9 U bent mijn toevlucht, HEER.
Als je mag wonen bij de Allerhoogste,
10 zal het kwaad je niet bereiken,
geen plaag je tent ooit treffen.

11 Hij vertrouwt je toe aan zijn engelen,
die over je waken waar je ook gaat.

12 Hun handen zullen je dragen,
je voet zul je niet stoten aan een steen.

Vandaar ook dat we dit lied met elkaar zullen zingen.

Het is overigens ook Jezus van Nazareth zelf geweest die via de hand van de evangelisten met een zekere regelmaat over engelen spreekt.

Omdat het vandaag een zangdienst is hebben we gekozen voor een viertal korte soms heel persoonlijke beelden van engelen, die willen we in alle bescheidenheid met u delen.

Een traditioneel beeld – Janny van Duijnen

'Wie in de beschutting van de Allerhoogste woont
en overnacht in de schaduw van de Ontzagwekkende,
zegt tegen de Eeuwige: 'Mijn toevlucht, mijn vesting,
mijn God op uw vertrouwen ik.'
Een prachtig beeld van bescherming en ... onze behoefte aan bescherming.
Vroeger toen u naar bed ging leerde u misschien, net als ik, bidden:

Ik ga slapen, ik ben moe,
'k sluit mijn oogjes beide toe.
Here houdt ook deze nacht
over mij getrouw de wacht.

Dan bent u vast en zeker protestant opgevoed.

Toen ik later tijdens mijn werk in een katholiek ziekenhuis in aanraking kwam met katholieke mensen hoorde ik dat andere gebedje:

Als ik 's avonds slapen ga
volgen mij veertien engeltjes na.
Twee aan mijn hoofdeind,
twee aan mijn voeteneind.
Twee aan mijn rechterzij,
twee aan mijn linkerzij.
Twee die mij dekken,
twee die mij wekken.
Twee die mij wijzen,
naar 's hemels paradijzen.

Dat laatste gebedje kwam het eerst bij mij naar boven, toen ik moest nadenken over psalm 91 in combinatie met het thema engel.

Hoe lief klinken die gebedjes en is dat alleen maar nostalgie?

Wij zoeken bescherming, het is ons al jong geleerd.

Is er iets van dat kinderlijke vertrouwen overgebleven?

Leef ik nog in 'de beschutting van de Allerhoogste'?

Beschermengel – Jos Timmerman

Vrij naar een Joodse legende.

Een engel hoorde dat hij een mensenkind naar de aarde moest brengen.

De beschermengel wist dat het geen gemakkelijke weg zou zijn. En dus vroeg de beschermengel aan de Eeuwige: "Mag dit mensenkind niet hier blijven?" De ENE sprak: "Deze weg is de weg van de Barmhartige." Met die boodschap ging de beschermengel op weg, om het mensenkind naar de aarde te brengen.

Maar eerst liet de beschermengel alles zien wat God geschapen heeft en waarom alles er is. Toen het mensenkind het grote plan van de Eeuwige zag werd zij onvoorstelbaar blij. De engel zei tot haar, nadat zij alles had gezien: "Nu zul je op aarde geboren worden. En alles wat je nu hebt gezien, zul je daar vergeten zijn. Ook mij zul je niet meer zien. Je moet alleen geboren worden." Dat was voor het mensenkind te veel, ze smeekte de engel bij haar te blijven. De beschermengel beloofde het mensenkind, zoals de engelen dat voor alle mensenkinderen doen: "Ik zal bij je blijven, al kun je mij niet zien. En ik zal op je wachten als je leven ten einde is. Dan breng ik je weer thuis, daar waar alle goed is." Dat was voor het mensenkind een hele troost. Ze begreep dat ze naar de aarde moest En dat ze een lang niet gemakkelijke weg had te gaan, Maar ze had ook begrepen dat geen mensenkind door het donker alleen gaat.

Zo is de weg van de Barmhartige ook!

De engel als boodschapper – Ineke Glorie

Af en toe heeft de Eeuwige een bijzondere opdracht voor mij. Dan mag ik naar de aarde om aan mensen te vertellen welke wending de Eeuwige aan hun leven gaat geven.

Met ruisende vleugels land ik dan, geen wonder dat men het soms voelt waaien als ik in de buurt kom.

Zo mocht ik een tijd geleden aan een jonge vrouw vertellen dat ze een kind zou krijgen. Door de heilige geest zou zij zwanger worden en ze zou bevallen van een zoon, Gods zoon. Zijn naam stond ook al vast: Jezus zou hij heten. Met zo'n mededeling zet ik iemands leven volledig op zijn kop. Want ja, haar verloofde zou hier ongetwijfeld het zijne van denken, ze moesten op reis vanwege een volkstelling en ze droomde vast van een mooie bruidsjurk met zo'n strak lijfje.

Ook voor de rest van haar leven had mijn boodschap consequenties. Want bij welke ouder kun je te rade gaan als je een kind hebt dat niet langs de gebaande paden gaat? Met wie deel je je zorg om hem, je vreugde om de bijzondere dingen die hij teweeg brengt?

Nee, ik vind het niet altijd een genoegen om de plannen van de Eeuwige aan mensen mee te delen. Soms zie ik echter ook hoe sterk mensen zijn. Want velen redden het, leven met een bijzondere opdracht.

Deze jonge vrouw bijvoorbeeld was ook verheugd dat zij moeder mocht worden van een bijzondere zoon.

Engelen van mensen, mensen als engel – Annego Hogebrink

Toen ik nadacht over mijn beeld van een engel realiseerde ik me dat ik er niet in geloof. Geloof ik.

Mijn calvinistische aardse nuchterheid zegt me dat engelen niet bestaan, zoals concrete dingen bestaan: appeltaart (hoe hemels misschien ook), schoenen, een bos.

Voor mijn gevoel horen engelen thuis in dezelfde sfeer als elfen en feeën, maar dan wonen ze niet in een bos maar in de hemel. Bij God.

Waarvan ik eigenlijk ook niet weet of hij/zij bestaat.

Binnenkort zullen we de engelen weer in groten getale heen en weer zien vliegen, al of niet met bazuin, zoals op de liturgie. Dát is echt een engel zoals ik ze heb leren kennen, op zondagschool, in de kinderbijbel. En die engelen zullen zingen van de herdertjes, van het heil, daar in de velden van Efratha, bij Bethlehem.

En dan zal ik weer moeten denken aan het Bethlehem van nu, op de Westbank waar wij onlangs waren.

Aan al die mensen die als ratten in de val zitten achter die betonnen muur van negen meter hoog, die voor het huidige Israël veiligheid betekent. Een heel ander Israel, dan waar wij van zingen, en niet alleen met kerst.

Die werkelijkheid zoals wijzelf die meemaakten, maakt het er voor mij niet makkelijker op om er in te geloven, in die engel-boodschappen van heil en vrede op aarde.

En toch...ook al geloof ik niet letterlijk in engelen, ik geloof wel de verhalen van mensen die een engel-ervaring hebben, op welke manier dan ook.

Toen - lang geleden - mijn kleine zusje was gestorven en wij bij haar graf stonden, begon er ineens hoog in een boom vlakbij een merel te jubelen. Keihard. Voor mijn moeder, zo vertelde zij later, was dat een engel, rechtstreeks uit de hemel gevlogen. Een troostengel.

In het in memoriam aan Will de Boom (sommigen hier hebben haar gekend), schreef de Braziliaanse Dalva Rodrigues hoe Will voor haar als een engel was geweest in die moeilijke eerste jaren van Dalva's leven in het vreemde koude Nederland.

'Heb je vandaag de engel al begroet?'. Dat las ik een paar jaar geleden ergens.

Ik heb het altijd onthouden: het leven zelf biedt ons de godganse dag engel-momenten aan, die ons een glimlach, troost, bemoediging, kracht, aanbieden. Glimpen van heil.

Durf ik die te zien? Te ervaren? Waag ik het te kijken met de ogen van een kind, zoals we zongen? Om te zien wat is?

En het licht – ook van die engel - niet schuw?

Durf ik zelf, soms, een engel-moment uit te delen?